

Učiteljski tovariš

Stanovsko političko glasilo J. U. U. — sekcije za dravsko banovino v Ljubljani

Mesečna priloga »Prosveta«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frankova ulica 6/1. Rokopisov ne vračamo. Nepriznanih pism ne sprejemamo. Izdaja vsak četrtak. Naročnina letna 60 Din. za tiskarstvo 30 Din. Člani občine J. U. U. plačajo št. 1. članstva. Oglasi po ceniku in dogovoru, davok posebej. Polt. šek. rač. 11.753. Telefon 3112

ČUVAJMO JUGOSLAVIJO!

Sloga mora biti ideja in program za delo v udruženju in med narodom

Važna seja Glavnega odbora Jugoslovenskega učiteljskega udruženja. — Glavni odbor je položil polno temeljev za složno konstruktivno delo. — Načelno stališče JUU v pogledu personalne prosvetne politike in intervencij. — Glavni odbor JUU pri gospodu prosvetnem ministru Štefanu Čiricu. — Tudi g. minister je naglasil potrebo sloge za stan in narod

Dne 28. decembra 1934. je pričelo zasedanje glavnega odbora Jugoslovenskega učiteljskega udruženja v Beogradu. Že 27. decembra so se zbrali zastopniki učiteljstva iz vseh delov države v Beogradu tako, da je bil na seji zastopan polnoštevilno izvršni in nadzorni odbor ter zastopniki vseh banovinskih sekcij Jugoslovenskega učiteljskega udruženja, ki so člani glavnega odbora. Točno ob 9. uri je otvoril predsednik Jugoslovenskega učiteljskega udruženja Ivan Dimnik sejo glavnega odbora s sledečim nagovorom:

Spoštovani člani glavnega odbora Jugosl. učit. udruženja, cenjene tovarišice in dragi tovariši!

V času od zadnje seje glavnega odbora JUU do danes je zadel naš narod in državo težka nesreča. Izgubili smo prvega od sinov jugoslovenskega naroda, očeta naše ljubljene države, izgubili smo svojega kralja, ki nam je bil več kot kralj, ker so nas vezale z njim tesnejše vezi — duhovnega in čustvenega življenja. Zato smo tem globlje občutili težki udarec, ki nas je zadel. Jugoslovensko učiteljsko udruženje je v oddolžitve in počastitev nesmrtnega velikega pokojnika storilo vse, da je bila ta oddolžitve in počastitev vredna. Njega in dostojna našega stanu.

Tudi danes, ko zborujemo prvič po tragičnem dogodku Vas pozivam, da se v počastitev spomina Nanj vglobimo v enominutnem molku v spomine Nanj in Njegova velika dela za jugoslovansko nacijo in državo.

SLAVA VITEŠKEMU KRALJU ALEKSANDRU I. ZEDINTELJU!

Istočasno nas je mogla z radostjo navdajati zavest, da je nasledil prestol velikega pokojnika Njegov prvorojenec, član slavnega doma Karađorđević Nj. Vel. kralj Peter II., ker vsi verujemo, da bo vršil delo tako, kot ga je zamislil Njegov oče in vzornik. Nanj prenašamo svojo globoko vdanost, ki smo jo gojili do velikega pokojnika — z izjavo, da pri izgradnji in obrambi naše ljubljene domovine — Jugoslavije vedno lahko računa na Jugoslovensko učiteljsko udruženje in učiteljstvo, včlanjeno v njem.

Ob zasedbi prestola mu kličemo člani glavnega odbora Jugoslovenskega učiteljskega udruženja:

ZIVEL NJ. VEL. KRALJ PETER II. — KRALJ JUGOSLAVIJE!

Spoštovani člani Glavnega odbora Jugoslovenskega učiteljskega udruženja!

Dogodki niso dopuščali, da bi se razmere v našem Udruženju razvijale tako, da bi mogli podati danes jasno sliko stanja novih odborov naših edinic za bodočo triletno upravno dobo. Kljub temu je bila današnja seja nujno potrebna, ker moramo pregledati dosedanje delo, kakor tudi določiti program dela in bodočo smer našemu udruženju.

Letošnje upravno leto mora biti posvečeno v prvi vrsti notranji izgradnji našega Udruženja in

PREPORODU UČITELJSKIH VRST,

ako hočemo postati sposobna in močna organizacija, ki bo lahko s lastno silo soodločala pri prosvetnih, šolskih in stanovskih problemih ter v tej smeri zahtevala pot našemu nacionalnemu in državnemu življenju.

Naša stremjenja bodo morala iti za tem, da dobimo kot stan

SAMOSTOJNE POGLEDE NA KULTURNO, SOCIALNA IN POLITIČNA VPRAŠANJA.

Iz tega razloga vidite, da je tudi program sedanjega zasedanja glavnega odbora JUU usmerjen predvsem na organizacijska vprašanja in probleme, do katerih moramo zavzeti svoje stališče, in v katerem pogledu je treba začrtati izvršnemu odboru delovni program. Za enkrat so šolska, prosvetna in ostala vprašanja le sekundarno zastopana, kolikor so zaradi nujnosti neodložljiva in moramo tudi do njih zavzeti svoje stališče in jih uvrstiti v bližnji delovni program.

S tega stališča morate tudi gledati vse točke, ki jih imate v podrobnem programu seje glavnega odbora t. j., da jih ne bomo reševali sedaj v detajlu temveč le v načelnih linijah, po katerih bo Izvršni odbor do prihodnje seje glavnega odbora izdelal podrobne projekte za končno sklepanje o poedinih vprašanjih.

Prosvetni minister g. Štefan Čiric je sprejel glavni odbor JUU.

(Poročilo glej na 2. strani.)

PSIHOLOŠKA BAZA NAŠIH STREMLJENJ

mora biti resolucija naše letošnje glavne skupščine: »Sloga«, kateri so dolžni dati pravo vsebino vsi člani glavnega odbora izvoljeni v duhu te resolucije na glavni skupščini, člani upravnih odborov vseh sekcij in upravni odbori vseh sreskih društev.

Resolucija sloge mora pomeniti za nas idejo, v katere vsebini morajo biti zapodeni vsi atributi za zdravo in krepko družabno življenje učiteljskega stanu.

Ideja sloge mora predstavljati za nas dviganje zdravega optimizma v stanu in narodu. Malodušje nas pokopava, zato nam je treba dvigati vero v lastno moč, v lastno silo, v uspeh lastnih prizadevanj, in v uspehe lastnega strokovnega dela, v sposobnosti svojega stanu. Zdrav optimizem pa je treba širiti tudi med narod, dvigniti je treba vero v državo, v njeno moč in sposobnosti s poudarkom, da lahko nudi s svojimi prirodnimi bogastvi narodu vse blagostanje. S pesimizmom ne bomo ozdravili, kar je nezdravega in kar ni v redu.

SLOGA JE ZA NAS — PROGRAM!

Sloga pomeni za nas program, da hočemo na tej osnovi združiti vse zdrave sile svojega stanu v konstruktivnem delu za dobrobit stanu, naroda in države.

Sloga pomeni za nas program notranjega učiteljskega preporoda, za povzdigo moralnih vrednot članstva in za utrditev učiteljske etike: spoštovanja resnice, pravičnosti in poštenosti, katere vrednote mora vsak član širiti tudi na zunaj in zahtevati njih uveljavljenje v javnem življenju, pri reševanju javnih vprašanj.

Sloga pomeni za nas program in podlago za poglobitev pravega tovarištva, ki mora zavladati v naših vrstah. Toda to tovarištvo mora poznati svoje meje pri spoštovanju službenega in starostnega razmerja.

Sloga je za nas program za utrjevanje vsestranske strpnosti, dviganje službene in stanovske morale in čiščenje v lastnih vrstah.

Sloga je za nas program, ki vsebuje nalogo najširše in najgloblje akcije vzgoje članstva.

Sloga pomeni za nas program notranje konsolidacije našega stanu in našega Udruženja, utrditve potrebne stanovske discipline in reda v našem stanu in Udruženju.

Sloga pomeni za nas program dviganja ugleda učiteljskega stanu vsepovsod in ob vsaki priliki, ki narekuje istočasno čuvanje ugleda našega Udruženja, šole in prosvetnega dela.

Sloga pa ni samo naš notranji stanovski marveč tudi širši program in problem, ki sega

v naše odnose do naroda in države, pri delu izven naših ožjih stanovskih vrst.

Sloga je za nas tudi ideja in program, ki začrtuje smer našega udejstvovanja med narodom. Sloga nam narekuje, da ne pozabimo nikdar, da smo učitelji vsega in ne le enega dela naroda, da moramo ostati stan, ki bo vedno spajal ne pa razdvajal narod in da moramo vedno deliti usodo s svojim narodom. Le na tem principu nam bo mogoče poglobljati vse temelje, ki bodo spajali in utrjevali šolo in prosveto v narodu; le na tej osnovi nam bo mogoče oblikovati dušo in srce vseh delov naroda ter v vseh slojih naroda dvigati kulturno, nacionalno in državljansko zavest.

Sloga je za nas tudi programatična smer našega nacionalizma in patriotizma.

Sloga je za nas program in baza pri našem nacionalnem udejstvovanju, katero ne bazira samo v spontanem čustvovanju, navdušenju in vnemnem izrazu, temveč temelji v nacionalnem ustvarjanju in delu, ki je vedno v najtesnejši zvezi s potrebami in interesi naroda in države.

Sloga je za nas nacionalni program, ki ne dopušča jemati nacionalizem v zakup in ga odrekati drugim, temveč smatra za nacionalno predvsem pozitivno delo, ki gradi našo narodovo in državno notranjost, a brezkompromisno odklanja nacionalizem, ki ne bazira na etičnih temeljih in na nesporni poštenosti.

POLITIKA NAŠEGA UDRUŽENJA

mora biti iz tega razloga politika ustvarjanja zavesti zadovoljstva med učiteljstvom; politika našega Udruženja mora iti za ustvarjanjem zavesti pravičnosti med učiteljstvom, nacionalna politika našega Udruženja mora bazirati samo na zdravih nacionalnih etičnih osnovah t. j. na zavesti pravne in socialne pravičnosti pri reševanju vsakega vprašanja.

Udruženje mora smatrati vsak nacionalizem, kateri je grajen na brutalni sili, na rušenju socialne in pravne pravičnosti, ki bazira na nesocialnih in nepravilnih primerih, kot nezdrav nacionalizem na katerega ni mogoče graditi zdrave šolske in prosvetne politike potom učiteljstva.

Politika našega Udruženja mora stremeti proč od nacionalnega sumničanja in ovajanja, ki je negativno, destruktivno in moralno škodljivo delo, h konstruktivnemu, pozitivnemu nacionalizmu — nacionalnega, gospodarskega, kulturnega in socialnega ustvarjanja.

Politika našega Udruženja mora stremeti za tem, da pridejo pošten ljudje na vsa odločujoča mesta. Dvigniti je treba v vsakem področju čut odgovornosti pri strokovnem delu.

Končno mora politika našega Udruženja stremeti za ustvarjanjem čim jačjih ekonomskih temeljev amega Udruženja ter okrepitevijo vseh stanovskih ekonomsko-socialnih ustanov, da bodo sposobne priskočiti po potrebi v pomoč vsakemu članu JUU.

Poleg notranjih organizacijskih problemov našega Udruženja moramo posvetiti na sedanjem zasedanju glavnega odbora JUU največjo pažnjo tudi načelnemu stališču do

PERSONALNE PROSVETNE POLITIKE.

To je ena najbolj bolečih ran ne samo našega Udruženja, temveč tudi prosvetne uprave, kateri dela mnogo preglavic. To stanje je v mnogem krivo, da ne moremo priti do reševanja ostalih prosvetnih problemov.

Iz tega razloga smatra Udruženje za svojo dolžnost, da aktivno sodeluje pri reševanju tega vprašanja ter s svoje strani in v svojem delokrogu podvzame vse korake, da stanje v tem pogledu izboljša tudi s svojo privatno inicijativo.

VPLIV UDRUŽENJA

na reševanje stanovskih, šolskih in prosvetnih vprašanj je mnogo odvisen od ureditve vseh gornjih vprašanj in od utrditve sloge v lastnih vrstah.

Le, ako se bomo kot stan zavedali svoje odgovornosti, tako glede stanovskega, kakor glede šolskega in javnega dela, ako bomo razčistili potrebna vprašanja v svojih vrstah, bomo lahko dosegli dovolj močan vpliv pri reševanju stanovskih, šolskih in prosvetnih vprašanj.

Tedaj bomo lahko zahtevali večje upoštevanje svojega stanovskega in strokovnega mnenja pri reševanju šolskih in prosvetnih problemov.

Tedaj bomo s polno pravico zastopali zahtevo, da so predvsem zdravi stanovi sposobni in edini poklicani strokovno pravilno in po zdravih vidikih usmeriti aktualna strokovna vprašanja, ki danes trpe in ne napredujejo zaradi lajških, izvenstrokovnih vplivov.

Tedaj bomo lahko s polno silo izrazili svojo zahtevo, da se uveljavi princip večjega zastopstva učiteljstva in upoštevanja strokovnega mnenja v vseh javnih zastopih, od občine, preko vseh banovinskih zastopstev, do najvišjega narodnega zastopstva v državi — narodnega predstavništva.

S tega vidika, tovariši člani glavnega odbora moramo gledati tudi na

RUSILCE SLOGE,

ki se pojavljajo iz beograjske učiteljske ulice. Čast in spoštovanje večini beograjskega učiteljstva, čast in spoštovanje oficijelnemu zastopstvu beograjske sekcije in sreskih društev Beograda, Zemuna in Pančeva, ki trdno stojijo na braniku sloge, pronikle iz letošnje glavne skupščine, kot izraz razpoloženja ogromne večine učiteljstva v državi.

Nikakor pa ne moremo razumeti onih, ki rušijo to slogo, še preden so se mogli uveriti o delu, ki ga vrše novi odbori, še bolj smo razočarani nad argumenti s katerimi opravičujejo svoje početje.

Tudi v tem pogledu, bodete morali člani glavnega odbora, dati direktive Izvršnemu odboru in bodete morali povedati svoje mišljenje, ki ga bodete zastopali napram članstvu.

Istočasno moram izjaviti, da nam je vsaka stvarna, načelna in poštena opozicija dobrodošla in bomo radi upoštevali njene upravičene ugovore predložene potom organizacijskih edinic, ker hočemo tudi v tem pogledu spoštovati stanovsko demokracijo.

Stališče JUU v pogledu personalne prosvetne politike in intervencij

(Soglasno sprejeto na seji Glavnega odbora JUU v Beogradu 28. XII. 1934.)

I.

INTERVENCIJE JUU.

1. Intervencijo in posredovanje Udruženja lahko zahteva članstvo le v tem primeru, ako ima zadeva zvezo s stanom, šolo ali prosveto, odnosno z organizacijo in cilji, ki jih ta po praviilih zasleduje.

Za zadeve čisto privatnega značaja se ne more zahtevati intervencije organizacije in njenih funkcionarjev.

II.

NAMEŠČANJA IN PREMEŠČANJA.

2. Nameščenja in premeščenja moramo smatrati za zadevo prosvetnih oblastev in se organizacija ne vmešava v nje, izvzemši načelnih in zaščitnih primerov, ki se posebej določijo. Organizacija intervenira pri oblastu le za primere, s katerimi smatra, da bi bila ogrožena in kršena načelna stališča glede nameščanj in premeščanj učiteljstva. V komisijah za namestive in premetive JUU se

daj nima svojega zastopnika — toda hoče delovati na to, da ga dobi v banovinski in centralni komisiji.

Vse organizacijske edince so dolžne pri članstvu pobijati pogrešeno mnenje, da je Udruženje biro (posredovalnica) za učiteljske službe, in da je edina naloga Udruženja pomagati članstvu v pogledu službe in premetitve.

3. Posredovanje političnih strank in osebnosti ter vplivnih upravnih osebnosti za namestive in premetive učiteljstva bo organizacija načeloma odklanjala. V to svrhu morajo vse organizacijske edince v svojem delokrogu vzgajati članstvo ter z danimi sredstvi in sklepi zatirati pri članstvu uporabo takih posredovanj.

Udruženje se bo obračalo do političnih strank in oseb izven učiteljskih vrst samo v načelnih vprašanjih.

Vsaka prošnja učiteljstva samega in obračanje do neučiteljskih osebnosti in korporacij, da se one vmešajo in posredujejo v

učiteljskih vprašanj, smatra Udruženje za akcijo kvarno učiteljskemu stanu in šoli. To se smatra za nemoralno in škodljivo akcijo za stanovsko in službeno moralo učiteljskega.

4. Intervencije in sprejemi poedincev pri oblastih za učiteljska premeščenja in nameščenja naj se onemogočijo in odpravijo. Tudi v tem pogledu naj se zahteva instancna pot. Osebe pritožbe naj se pri intervencijah načeloma odklanjajo ter naj se zahteva v takih primerih pismena vloga vložena službeno in stančnim potom.

5. Za napredovanja bo Udruženje posredovalo le načeloma in v nobenem primeru ne pred potekom treh mesecev od vložitve prošnje. Glede ekspeditivnosti in eventualnih zahtevkov so dolžna predhodno intervenirati pri sreskih načelstvih sreska društva, pri bankih upravah pa sekcije JUU.

6. Za vse primere naj se zahteva redna prošnja in njena obravnava instancnim potom.

Vsa izpraznjena službena mesta naj se razpisujejo. Namestitve naj se komisijsko obravnavajo pri vseh instancnih oblasteh. V razpisu služb naj bodo točno navedene naturalne ugodnosti, spojene s službo ter eventualni posebni pogoji, ki bi se stavili na kompetenta za dotični kraj, z ozirom na delo v šoli in izven nje.

7. Kriteriji za namestitve in premestitve naj bodo samo predpisi zakona.

Udruženje bo zastopalo pri namestitvah učiteljskega v kraje s srednjo šolo načelo, da pridejo za te kraje v poštev predvsem učiteljski družinski očetje in matere z otroki za te šole, radi šolanja. Poleg tega bo gledalo, da pridejo dobri organizacijski, kulturni delavci v organizacijske centre. Učiteljske poročene z neučitelji ne smejo biti favorizirane na škodo starejših učiteljev in učiteljic.

Pri nameščenju novincev-začetnikov bo Udruženje zastopalo načelo, da se nameste najprej oni, ki so v težkih družinskih in socialnih razmerah ter so bili dobri dijaki.

Prošilcev s 35 leti službe organizacija pri namestitvah in premestitvah načeloma ne bo podpirala. Na nje morajo vse organizacijske edine vplivati s svojimi sredstvi in sklepi, da vložijo prošnjo za upokoje. Vsako odlaganje v tem pogledu se mora smatrati za škodljivo načelno zahtevi znižanja službene dobe za učiteljsvo in škodljivo za namestitve brezposelnih učiteljskih abiturientov.

Osebe ambicije posameznikov, ki bi bile na škodo upravičenijšim kolegom pri namestitvah, morajo vse organizacijske edine med članstvom odločno zatirati.

8. V pogledu ocene dela izven šole, naj bodo merodajni le po šol. upravitelj in nadzorniki službeno ugotovljeni podatki. Ti podatki naj se vnašajo v »Učiteljski list« učiteljskega, kar naj se uredi s posebno odredbo v zvezi s § 91/6 Uradniškega zakona. Načeloma naj se zahteva, da je upoštevati šolsko delo kot prvo in šele v drugi vrsti delo izven šole.

9. Šolski upravitelj z dovršenimi službenimi leti naj se avtomatično razreši upraviteljske dolžnosti. Upraviteljska mesta naj se oddajajo z razpisom, enako kakor učiteljska mesta. Brez dokazanih in disciplinsko ugotovljenih pregreškov naj se upravitelji ne izmenjujejo in razrešujejo.

10. Pri reševanju nadzorniškega vprašanja sodeluje Udruženje zgolj v načelnem pogledu. Izbiro nadzorniških oseb naj vrši prosvetna uprava po predlogu Glavnega prosvetnega sveta iz vrst učiteljev praktikov narodnih šol.

Nadzornik naj se izbira na podlagi kandidatne liste izmed oseb, ki bodo teoretično in praktično verzirane v modernih streljenjih šole in imajo tudi odredeno stališče ter razumevanje za usmerjeno in ustaljeno delo izven šole. Kot kriterij pri izbiri naj velja samo kvalifikacija po zakonu, službena in strokovna neoporečnost korektnost in takt ter pravičnost in objektivnost.

Razpored nadzornikov naj se izvrši samo z ozirom na stvarne potrebe šole in prosvete. Brez pristanka prizadetih naj se ne postavljajo nadzorniki.

Postavljanje preglednikov, poleg stalnih nadzornikov, smatra Udruženje za kvarno šolstvu in moralnem in stvarnem oziru in škodljivo za avtoriteto države. Udruženje se mora načelno zavzemati za ureditev nadzorniškega položaja, pavalov, potnih in doklad. Poydso je treba zahtevati, da se izpraznjena nadzorniška mesta takoj izpolnijo in zasedejo.

Od nadzornikov zahteva Udruženje, da so preizkušeni prijatelji Udruženja, a da se ne vmešavajo v organizacijske stvari, da ostanejo neutralni in se ne opredeljujejo v primeru če nastane več skupin, še manj pa da vplivajo v priloge katerekoli skupine.

11. Načeloma deluje Udruženje na tem, da se sedanji sistem nameščenja in premeščenja izpremeni administrativnim potom in potom zakona. Njega stremjenje je, da se namestitve in premestitve vrše potom namestitvenih komisij, v katerih naj bodo tudi predstavniki učiteljskega.

V tem pogledu bo Udruženje zastopalo načelo, ki ga je zavzelo v svojem »Projektu za izpremembo postopka v pogledu stalnosti, nameščenja in premeščenja učiteljskega« predloženega prosvetnemu ministru.

III.

DISCIPLINSKI POSTOPEK.

12. V disciplinske zadeve se Udruženje načeloma ne vmešava, posebno ne med potekom postopka. Čuvati hoče objektivni postopek in razsodbo disciplinskih zadev.

Načeloma prestane organizacija s posredovanjem v vseh primerih, v katerih se je pričelo redno disciplinsko postopanje. Udruženje ne vpliva na preiskavo izvzemši zahtev: da se da prizadetemu vpogled v obtožbo in priliko zagovora; da opozorja oblastvo na eventualne krivice in zlorabe pri preiskavi;

da se obramba (zagovori) prizadetih v polnem obsegu beležijo, ne zadržujejo in omalovažujejo; da se zaslišijo priče, ki jih navaja obtoženi s svoj prilogo.

13. V vsakem primeru zahteva Udruženje v svojo zaščito osebno odgovornost predlagatelja in zadosten dokazni material v naprej ter brez tega ne izvršuje intervencij.

14. V primerih, kjer je bil kršen zakon ali odredba, Udruženje načeloma ne intervenira in ne brani krivcev.

15. Načeloma deluje Udruženje na to, da se vsi primeri, ki imajo za ozadje kako službeno pomanjkljivost prizadetega, službeno-disciplinsko preiščejo ter, da se prizadeti zasliši in se mu priobči nedostatek.

Anonimne ovadbe naj se načeloma ne upoštevajo in naj se zavračajo.

16. Tožbe lajkov naj se upoštevajo le, ako so podpisane, pismeno predložene in ako ovaditelj prevzame polno odgovornost za posledice v primeru neresničnosti navedb. Enako naj se tudi pritožbe korporacij in društev upoštevajo le v tem primeru, ako so predložene kot sklep odbora, in prevzamejo zanje podpisani funkcionarji polno odgovornost.

Vsaka pritožba naj se priobči najprej prizadetemu ter se mu da polna možnost zagovora. Na to naj se službeno - disciplinsko obravnava. Pred zaključkom preiskave in priobčitve rezultata prizadetemu naj ne slede nikakr ukrepi.

Načeloma naj se učiteljsvo ne premešča brez predhodne službeno - disciplinske ugotovitve nedostatkov.

17. Disciplinske kazni naj se izvršujejo postopoma, po stopnjah, predvidenih v zakonu. Dokler ni bil uradnik predhodno kaznovan z nižjo kaznijo, se ne sme izreči večja kaznen, izjemši težjih pregreškov.

18. V vrhovnem disciplinskem senatu sodeluje Udruženje po svojem zastopniku, predvidenem na osnovi zakona. Ta zastopnik je sodnik in ne zagovornik učiteljskega. Temu zastopniku oddaja Udruženje zaščitni material, ki ga dobi potom podrejenih edinic, v svrhu pravilne in objektivne presoje primera.

Glavni odbor JUU pri g. prosvetnem ministru

Prosvetni minister g. Stevo Čirić je 29. decembra sprejel glavni odbor JUU in z njim v enournem razgovoru razmotrival aktualna prosvetna, šolska in učiteljska vprašanja.

Predsednik JUU Ivan Dimnik je v toplem nagovoru pozdravil g. prosvetnega ministra kot vrhovnega prosvetnega šefa in strokovnjaka. Tov. Dimnik je poudaril, da s tem tolmachi razpoloženje vsega organiziranega učiteljskega Jugoslavije in izjavil, da bo imelo prosvetno ministristvo v Jugoslovenskem učiteljskem udruženju solidnega sodelavca pri reševanju vseh prosvetnih problemov, ter pri nacionalnem delu in v ostalem udejstvovanju za dobro našega naroda. Danes je učiteljsvo v Udruženju homogeno, složno in soglasno. Naglasil je, da so nacionalni in državni interesi zastopnikom, kakor učiteljskemu udruženju vedno prvi in hočejo v okviru teh reševati ostale probleme.

Nato je tov. Dimnik objasn timer g. prosvetnemu ministru vse probleme, ki predvsem interesirajo učiteljsvo, kakor: ureditev in vzdrževanje narodnih šol, potrebo revizije uredbe o dražinskih dokladah v korist učitelje, neobhodno potrebo, da se v disciplinskem pogledu učitelji narodnih šol izenačijo z ostalim uradništvom. Izrekel je željo učiteljskega, da se revidira § 76. uradniškega zakona v tem zmislu, da bodo upokoje v Udruženjih lahko enakopravni s aktivnim učiteljskim.

Prosil je g. ministra, da pokloni pažnjo učiteljem bojevnikom, ki so zaradi službe v vojni izgubili službena leta za napredovanje ter se reši njihovo vprašanje enako kakor je narodna skupščina to rešila za zdravnike. Opozoril je g. ministra na potrebo ureditve vprašanja učiteljev, ki odidejo iz službe zaradi odslužitve kadrskega roka ter s tem izgubijo službena leta za napredovanje in svoje službeno mesto. Govoril je nadalje o nujni pospešitvi izdaje učnih načrtov tako za osnovno, kakor za višjo narodno šolo. V svrhu ureditve učnih knjig in realizacije fonda za vzdrževanje in podpiranje narodnih šol v siromašnih občinah. Nadalje se je dotaknil vprašanja preureditve praktičnih učiteljskih izpitov, odnosno navedbe točnega gradiva, ki ga morajo obvladati kandidati pri teh izpitih. Aktualno je vprašanje priznanja službenih let učiteljem na privatnih šolah, posebno onim, ki so službovali svoječasn na nacionalnih šolah družbe sv. Cirila in Metoda in drugih, ter želi učiteljsvo, da se tudi njemu prizna iste ugodnosti, kakor so bile svoječasn s finalnim zakonom priznane gg. profesorjem. Predsednik je nato opozoril g. ministra na težkoče pri prevedbi v V. grupo in ga zaprosil za omilitve tozadevnih določb. Enako je izrazil željo učiteljskega, da se vzpostavi prvotna §§ 51. in 113. zakona o nar. šolah in se določi stari maksimum števila otrok v razredu, kakor tudi cenzus za oprostitve šol. upraviteljev od poučevanja. Končno je izrazil željo, naj bi se učitelj, ki pridejo v administrativno službo k ministristvu prosvete, bankim upravam in sreskim načelstvom, priznala stanarina, kar je vsekakor v interesu šolske administracije, ako hočemo dobiti dobre upravne uradnike v prosvetno upravo. Izrazil je željo, da bi se v pogledu zastopstva učiteljskega narodnih šol v glavnem prosvetnem svetu upoštevale želje JUU.

Nato je predsednik opozoril g. ministra na nekatera aktualna in akutna vprašanja posameznih sekcijških odborov JUU in zaprosil g. ministra za pomoč s strani ministristva. Tako prosi, da bi se rešilo za drinsko bano-

19. Načeloma deluje Udruženje na to, da se sedanji učiteljski disciplinski postopek izpremeni potom zakona in uredi po načelih, predvidenih za ostalo uradništvo po zakonu o drž. uradnikih. V tem pogledu bo Udruženje zastopalo stališče, ki ga je zavzelo s svojim projektom za izpremembo učiteljskega disciplinskega postopka, predloženim prosvetnemu ministristvu.

IV.

VLOGE ČLANSTVA JUU ZA INTERVENCIJE.

20. Vsak član JUU se mora, ko se obrača do Udruženja, ravnavati po »Pravilniku za postopek pri zaščiti članov JUU«, odobrenem na podlagi čl. 3. točke č. pravil JUU ter mora upoštevati gornja načela organizacije, ki jih ta zastopa glede personalne prosvetne politike.

21. V svrhu vsestranskih in zanesljivih podatkov mora vsak član izpolniti od izvršnega odbora JUU predpisani obrazec. Brez teh podatkov se njegova zahteva ne bo vzela v postopek. Obrazce za te podatke imajo vsa sreska društva in sekcije JUU.

Ti obrazci služijo: za pritožbe proti premestitvam; za prošnje v svrhu premestitev po gornjih načelih; za druge upravičene želje članstva, ki spadajo načelno v področje Udruženja.

22. Nobena organizacijska edinica ne sme sprejeti vloge za intervencijo, če niso podatki potrjeni od nižje edine in ni podano tudi mišljenje te edine.

Nobena organizacijska edinica ne sme reševati predmetov na podlagi osebnih pism poslanih organizacijskim funkcionarjem in brez redne vloge. Privatna pisma se smejo priložiti le v podkrepitve rednim spisom.

23. V primerih, kjer bi članstvo samo kršilo gornja načela, naj organizacijske edine v svojem delokrogu, z danimi sredstvi zahtirajo škodljivo postopanje ter naj se poslužujejo sredstev in postopanja potom stanovskih častnih razsodišč.

in to v pogledu stanarine. Končno je predsednik naglasil nekatere želje učiteljskega v moravski banovini.

Gospod minister dr. Čirić se je zahvalil predsedniku Dimniku za pozdrav in je obljubil, da se bo iskreno zavzel za vprašanja, v katerih pričakuje učiteljsvo rešitve. Posebno je naglasil željo sodelovanja svojega resora z učiteljsko centralo. Iznešena konkretna vprašanja — tako je rekel g. minister — je treba deliti in jih razločevati po petih skupinah.

Prvo so vprašanja idealnega značaja šole in učiteljskega; v drugo skupino spadajo interese učiteljskega stanu oboje brez gnotnih zahtev; tretje šolska in stanovska vprašanja, ki so zvezana z gnotnimi zahtevami, v četrto skupino spadajo važnejša vprašanja, ki sicer niso splošnega značaja ampak čakajo na nujno rešitev z ozirom na banovinske, krajevne in druge razmere; peto so vprašanja učiteljskega izvenšolskega dela v tu in inozemstvu v svrhu mednarodnih stikov v idealni smeri in v službi velikih idej domovine.

Med prva bi štel vprašanja učnih načrtov in programov in učnih knjig, in tu bo treba priti čim prej do ugodne rešitve, ker je to vprašanje v zvezi z notranjim preporodom našega naroda. Najtežje vprašanje, ki ga je danes nujno treba reševati je vprašanje vzdrževanja šol in izplačevanja prispevkov po šolskih proračunih. V tem pogledu bo treba nujno podvzeti potrebne korake. V pogledu disciplinskih predpisov uvideva g. minister upravičenost učiteljskega stremjenja za izenačenjem z ostalim uradništvom. Povsem je uvidel g. minister tudi upravičenost zahteve po ravnopravnosti upokojecev v udruženju. Za praktične izpite bo predpisal gradivo, ki ga mora obvladati kandidat, ki polaga izpit. Vprašanje učiteljev bojevnikov in onih, ki odidejo na odsluženje kadrskega roka je treba razmotrivati s stališča gnotnih kakor tudi s stališča moralnih obvez napram našim junakom, ki so se borili za domovino. Gosp. minister je popolnoma priznal, da je učiteljsvo, ki je služilo na nacionalnih privatnih šolah, upravičeno zahtevati, da se izenači glede štetja službenih let s profesorji. Glede vprašanj: V. grupe vzpostavitve §§ 51. in 113. zakona o narodnih šolah in stanarine prideljenim učiteljem uvideva upravičenost, pripominja pa da so ta vprašanja tako vezana s finančnimi sredstvi, da je treba najprej ta upoštevati. Gospod minister je poudaril, da mu iznešena vprašanja nikakor niso nova ker je že v finalnem odboru narodne skupščine imel priliko zavzemati se za te zahteve. Iz tega razloga mu bo tem lažje zastopati isto stališče sedaj in upa na realizacijo posameznih vprašanj, v kolikor ne bo zaprek z drugih strani in zaradi raznih okoliščin. Posebno je g. minister pozdravil idejo in ukrene, ki jih namerava JUU storiti v svrhu zblizanja med učiteljskim in učiteljskim udruženji slovenskih in prijateljskih držav. S tem svojim delom bo učiteljsvo močno podprlo državna stremjenja v pogledu intencij zunanje politike, ker ima učiteljsvo poseben položaj glede zvez, ki jih lahko utrdi tudi z inozemstvom, v dobrobit naše državne in nacionalne stvari. Gospod minister je prepričan zastopnike učiteljskega, da mu je mnogo do napredka osnovne šole in je obljubil, da bo imelo učiteljsvo, v pogledu šole in stanu v njem iskrenega prijatelja. Na koncu je posebno poudaril pomen sloge, ki jo je učiteljsvo na svoji pretekli skupščini poudarilo v resoluciji. S tem je pokazalo tudi ostali javnosti pot h konstruktivnemu delu. Sloge je podlaga učiteljskega za uspešno delo v dobrobit šole, stanu, naroda in države.

Pomorsko propagandni tečaj JS

Letos je priredil oblastni odbor Jadranske straže v Ljubljani svoj prvi pomorsko-propagandni tečaj v zaledju, daleč od morja v dne 2. do 5. januarja t. l. Odziv je bil nad vsako pričakovanje izredno velik. Doslej so bili pomorsko-propagandni tečaji o velikih počitnicah v Splitu. V teh tečajih so se pripravljali inteligenti, zbrani iz vseh delov države, za bodoče propagatorje pomorske ideje med narodom.

Za ljubljanski pomorsko-propagandni tečaj se je prijavilo preko 250 učiteljev in učiteljic ter profesorjev iz vse banovine. Prvotno je bil zamišljen tečaj za največ 60 oseb. Radi velikega števila prijav pa je bil prvotni načrt spremenjen in je bilo sprejetih 140 učiteljev in učiteljic. Pridružilo se jim je še 20 dijakov in dijakinj, odbornikov PJS iz ljubljanskih srednjih in strokovnih šol.

Tečajniki in tečajnice so prenočevali v Akademskem kolegiju, ki jim je radevolje nudil tudi prehrano pod svojo gostoljubno streho. Ravnatelj kolegija in njegova gospa soproga sta z vzorno vestnostjo skrbela za dobrobit posestnikov tečaja. Predavanja so bila vse dni v trg. akademiji, kjer je prepuštil potrebne prostore za tečaj g. direktor dr. Karlo Pirjevec. Od Izvršnega odbora iz Splita je prihitel ideolog JS prof. dr. Ivo Rubić.

V teku 20 ur, kolikor je bilo predavanj v vsakem tečaju, so se poslušalci imeli priliko seznaniti z vsemi panogami, ki so v zvezi z našim morjem. Dr. Rubić in dr. Valter Bohinec sta predavala o zemljepisu Jadrana in njegovih obal; prof. dr. Turk o zgodovini vzhodne obale Jadrana; prof. dr. Čermelj o slovenski obali Jadrana ter o jadranskem vprašanju v mednarodni politiki; prof. Rudolf o morju v našem gospodarstvu; prof. Bunc o morju v slov. literaturi; dr. Stele o morju v jugoslovanski umetnosti; direktor Higijenskega zavoda dr. Petrič o morju in zdravju; kapetan fregate v pok. Bogoslav Erni o naši mornarici; kontrolor Uršič o slov. Korotanu; dr. Rubić o ideologiji JS ter o organizaciji

JS; dr. Jeglič o organizaciji JS v dravski banovini; dr. Murko o njenem socialnem skladu in učitelj Pirnat o Pomladu JS v dravski banovini. Slednji je imel tehnično vodstvo tečaja, ki jim je načeloval načelnik prosvetnega oddelka in sekcije PJS g. Josip Breznik.

Ljudska univerza je priredila slušateljem pomorsko-propagandnega tečaja v četrtek 3. januarja zvečer v Delavski zbornici predavanja pomorskega strokovnjaka honor. univ. profesorja dr. Ljudevita Böhma, ki je v dvehurnem govoru razmotrival jadransko vprašanje v mednarodni politiki.

V temeljtem razgovoru so se k sklepu tečaja v soboto 5. t. m. popoldne razbistrila še vsa nejasna vprašanja, zvečer pa se je zaključil tečaj s prijateljskim sestankom kurzistov, predavateljev in zastopnikov oblastnega odbora J. S. v Akademskem kolegiju, kjer je bilo izrečenih mnogo toplih besed od strani vodstva, kot tudi od strani tečajnikov. Tečajniki so na tem večeru preko g. načelnika Breznika naslovili na službeno odsotnega predsednika O. O. JS g. namestnika bana dr. Otmarja Pirkmajerja iskreno zahvalo.

